

KLUB PŘÁTEL ŘECKA, z. s.
KULTURNÍ PŘEHLED ŘÍJEN 2024

Vítáme členy Klubu přátel Řecká a čtenáře našich stránek v měsíci říjnu. V tomto měsíci slavíme 9. října Mezinárodní den poštáků. Připomeňme si ho básní Jiřího Wolkra Poštovní schránka.

Poštovní schránka
Poštovní schránka na rohu ulice,
to není nějaká leccjaká věc.
Kvete modře,
lidé si jí váží velice,
svěňují se jí docela,
Psaníčka do ní házejí ze dvou stran,
z jedné smutná a z druhé veselá.

Psaníčka jsou bílá jako pel
a čekají na vlaky, lodě a člověka,
aby jak čmelák a vítr je do dalek rozesel,
- tam, kde jsou srdce,
blizny červené,
schované v růžovém okvěti.

Když na ně psaní doletí,
narostou na nich plody
sladké nebo trpké.

Dne 16. října slavíme Mezinárodní den chleba. Zdravíme pekaře z Rachi na Lefkladě, jejichž selský ručně hotovený chléb jsme ochutnali na letošní dovolené. Z pece babičky Heleny. Byl báječný.

Καλό μήνα! Καλωσορίζουμε τα μέλη της Λέσχης των φίλων της Ελλάδας και τους επισκέπτες της ιστοσελίδας μας στο μήνα Οκτώβριο. Αυτό το μήνα γιορτάζουμε στις 9 Οκτωβρίου Παγκόσμια Ημέρα Ταχυδρομείων. Την θυμάμε με το ποήμα του Γίρζι Βολκερ Γραμματοκιβώτιο.

Γραμματοκιβώτιο

Το γραμματοκιβώτιο στη γωνία του δρόμου
δεν είναι ένα τυχαίο πράγμα.
Ανθίζει μπλε,
ο κόσμος το εκτιμάει πολύ,
το εμπιστεύεται απόλυτα
τα γραμματάκια ρίχνει μέσα του από τις δύο πλευρές,
από την πρώτη τα θλιβερά και από τη δεύτερη τα εύθυμα.

Τα γραμματάκια είναι λεύκα σαν η γύρη
και περιμένουν τα τρένα, τα πλοία και τον άνθρωπο,
να τα σκορπίσει σαν βόμβος και άνεμος στα μακρινά,
- εκεί, όπου οι καρδιές είναι,
τα στίγματα κόκκινα,
κρυμμένα στα πέταλα ρόδινα.

Όταν σε αυτά οι επιστολές θα φτάσουν,
θα φυτρώσουν πάνω τους οι καρποί
γλυκοί ή στυφοί.

Στις 16 Οκτωβρίου γιορτάζουμε την Παγκόσμια Ημέρα Άρτου. Χαιρετούμε τους αρτοποιούς από τη Ράχη στη Λευκάδα. Στους φετινές διακόπες μας δοκιμάσαμε χοριατικό χειροποίητο ψομί των όπιων. Από τον φούρνο της γιαγιάς Ελένης, όπως λέει η σακούλα του. Ήτανε ύπεροχο.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

- 01 ΤΡΙΤΗ Ανανίας, Νίνος, Θηρέσιος, Θηρεσία, Ρωμανός, Ρωμάνα, Ρωμανή
- 02 ΤΕΤΑΡΤΗ Κυπριανός, Κυπριανή, Ιουστίνη, Ιούστα, Γιούστα, Ιουστίνα, Γιουστίνα, Γιουστίνη
- 03 ΠΕΜΠΤΗ Διονύσιος, Διονύσης, Νόνιος, Νύσης, Ντένης, Διονυσία, Διονυσούλα, Νύσα, Σίσσυ, Ντενίζ, Ντενίς
- 04 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ Βερίνα, Βερίνη, Βέρα, Βερούλα, Βερούλη, Ιερόθεος, Καλλισθένης, Καλλισθένη
- 05 ΣΑΒΒΑΤΟ Χαριτίνη, Χαριτίνα, Χαρίτη, Τίνα, Χαρά, Μεθοδία, Ερμογένης
- 06 ΚΥΡΙΑΚΗ Θωμάς, Θωμαή, Ερωτηίς, Ερωτηίδα
- 07 ΔΕΥΤΕΡΑ Σέργιος, Σεργία, Σεργιανή, Σεργιούλα, Βάκχος, Βάκχη, Βακχία, Πολυχρόνης, Πολυχρόνιος, Χρόνης, Πολυχρονία, Πολυχρονούλα
- 08 ΤΡΙΤΗ Πελαγία, Πελαγούλα, Πελαγίνα, Πελαγίτσα, Πελαγιώ, Πελαγής, Πελάγιος
- 09 ΤΕΤΑΡΤΗ Αβραάμ, Αβραμία, Λωτ, Λοτ. Παγκόσμια Ημέρα Ταχυδρομείων
- 10 ΠΕΜΠΤΗ Ευλάμπιος, Λάμπης, Ευλάμπης, Ευλαμπία, Ευλαμπή, Λαμπή, Λαμπία, Λάμπω
- 11 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ορ. Φιλίππου εκ των επτά διακόνων του εν Τράλλεσιν, Οσίων Ζηναΐδος και Φιλονύλλης
- 12 ΣΑΒΒΑΤΟ Ανδρομάχη, Μάχη, Μαχούλα, Ανδρόμαχος, Μάχος, Συμεών, Συμεώνης, Σύμος, Συμεωνή, Συμεωνία, Συμεώνα, Σύμη, Βαλάντης, Βαλάντιος
- 13 ΚΥΡΙΑΚΗ Καρπός, Αγαθονίκη, Χρυσή, Χρύσα, Χρυσαλία, Χρυσανγή, Χρυσούλα, Σήλια, Χρυστάλλα, Χρυσταλλία, Φλωρεντία, Φλωρέντα, Φλωρένα, Φλώρινα, Φλωρένσα, Φλωρέντζα, Ντία Φλωρέντιος, Φλωρέντης, Φλωρέντος, Φλωρέντσος
- 14 ΔΕΥΤΕΡΑ Γερβάσιος, Γερβασία, Ναζάριος, Ιγνάτιος, Ιγνάτης, Ιγνατία
- 15 ΤΡΙΤΗ Λουκιανός, Λουκιανή
- 16 ΤΕΤΑΡΤΗ ορ. Μάρτυρος Λογγίνου του εκατοντάρχου, Μαρτύρων Δομετίου Δομνίνου Λεοντίου και Τερεντίου. Παγκόσμια Ημέρα Άρτου
- 17 ΠΕΜΠΤΗ Αντίγονος, Ευπρέπιος, Ευπρέπειος, Ευπρεπής, Ευπρεπία
- 18 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ Λουκάς, Λουκία, Λουκίτσα, Μαρίνος
- 19 ΣΑΒΒΑΤΟ Κλεοπάτρα, Κλειώ, Πάτρα, Πατρούλα, Πατρίτσα, Φήλιξ, Φίληξ, Φίλιξ, Φίληκας, Φίληξα, Φιλήκη, Φηλικίτη
- 20 ΚΥΡΙΑΚΗ Αρτέμιος, Αρτέμης, Άρτεμις, Αρτέμη, Αρτέμιδα, Αρτεμία, Αρτεμισία, Γεράσιμος, Μάκης, Μικές, Μίκης, Γερασιμούλα, Διάνα, Ντιάνα, Ενόη, Ματρώνα, Ματρόνα, Κερασιά, Κερασία
- 21 ΔΕΥΤΕΡΑ Ευκράτης, Εύκρατος, Ευκρατάς, Ευκρατία, Ευκρατούλα, Ούρσουλα, Ορσαλία, Σωκράτης, Σωκρατίνα, Σωκρατία, Χριστόδουλος, Χριστοδούλη
- 22 ΤΡΙΤΗ Αβέρκιος, Αβερκία
- 23 ΤΕΤΑΡΤΗ Ιάκωβος, Ιακωβίνα, Ζακελίνα
- 24 ΠΕΜΠΤΗ Σεβαστιανή, Σεβαστίνα, Σεβαστιάνα, Σεβαστή, Σέβη, Σεβούλα, Σεβαστούλα
- 25 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ Χρυσάνθη, Χρυσάφιος, Χρυσάφης, Χρυσαφένια
- 26 ΣΑΒΒΑΤΟ Δημήτριος, Δημήτρης, Δημητρός, Μίμης, Τζίμης, Μήτσος, Τζιμάκος, Μητσάκος, Μήτρος, Ντέμης, Ντίμης, Δήμητρα, Μιμή, Μιμικά, Δημητρία, Ντίμι, Ντέμη, Δήμος, Γλύκων, Γλυκός, Λέπτινος, Λεπτίνα, Λούππος, Λούππης, Κυπαρισσία, Παρεσίνα, Παρεσσία, Παρέσια, Παρέσσα
- 27 ΚΥΡΙΑΚΗ Νέστορας, Νέστωρ, Νεστορία
- 28 ΔΕΥΤΕΡΑ Νεφέλη, Βήλη, Βίλια, Ευνίκη, Ευνίκα
- 29 ΤΡΙΤΗ Αβραάμ, Αβραμία, Μελιτίνος, Μελιτινή, Μελιτίνη, Μελιτίνα, Μελίτη, Μελίτα, Μελίνα, Μελιτίνος, Μελίνα, Μελιτίνη, Μελιτίνα, Μελίτη, Μελίτα, Αναστασία, Νατάσα, Νατάσσα, Νανά, Τασία, Σία, Τατία, Τάσα, Τέσα, Σάσα
- 30 ΤΕΤΑΡΤΗ Απολλωνία, Αστέριος, Αστέρης, Αστρινός, Αστερινός, Αστρινή, Αστέρω, Αστερία, Αστρούλα, Αστερινή, Ζηνόβιος, Ζηνοβής, Ζήνος, Τζήνος, Ζηνοβία, Ζήνα, Τζήνα, Τζίνα, Ζελίνα, Κλεόπας, Πάκης, Κλεόπιος, Κλεοπάκης, Κλεοπία, Κρόνος, Κρονίων, Κρονίωνα, Κρονίος, Κρονία, Μαρκιανός, Μαρκίνος, Τέρτιος, Τέρτος, Τέρτης, Τερτίνος, Τέρτια, Τέρτα, Τέρτη, Τερτίνα
- 31 ΠΕΜΠΤΗ Απελλής, Απέλλης, Αμπλίου, Αμπλία, Νάρκισος, Νάρκισσος, Αριστόβουλος, Αριστοβούλη, Στρατονίκη, Στρατή, Νίκη

Hudba

Řecký večer na Barče v Praze. Pořádají Martha a Tena Elefteriadi. Kulturní dům Barikádníků (tzv. Barča). Vstupné 350 Kč. Předprodej v pokladních hodinách v KD Barikádníků (Út a Čt 10:00 – 16:00 hodin), nebo v den konání od 18 hodin. Blíže viz <https://www.martha-tena.net/diar/.19.října2024,19.00>.

Literatura

●LITERÁRNÍ VÝROČÍ

Letos si připomínáme 100 let uplynulých od smrti českého básníka, novináře, překladatele a dramatika Jiřího Wolkra. V říjnu si J. Wolkra připomeneme Pátým zpěvem Balady o námořníkovi.

Φέτος θυμάμαι τα 100 χρόνια από τον θάνατο του Τσέχου ποιητή, δημοσιογράφου, μεταφραστή και θεατρικού συγγραφέα Jiří Wolker. Στον Οκτώβριο θυμάμαι τον ποιητή με το Πέμπτο τραγούδι του ποιήματος Μπαλάντα για τον ναύτη.

Το πέμπτο τραγούδι

Στην μέση της θάλασσας μεταξύ βράχων
άνεμοι μισητοί φύσουν,
τα έρπων κύματα στους σκόπελες
στα πράσινα φίδια μετατρέψουν,
άλλα στο κουβάρι φιδιών, που συρίζαν,
υψώνοντας στον ουρανό ήταν
ο σιδερένιος φάρος.

Στα σπλάχνα του ατσάλινα
μόνο για έναν θέση είναι,
να με το φως των προβολέων
εξορκίζει το κακό σκάσιμο των κυμάτων.
Η πολλές θλίψεις πρέπει να έχει,
ή πολλές αλκές πρέπει να έχει,
ποιός ξέρει μόνος κόντρα την θάλασσα
να παίρνει την ασπίδα.

Στον φάρο μόνο μια φορά στο χρόνο
το πλοίο τροφήματα φέρνει
και φύλακας μόνο μια φορά στο χρόνο
το ανθρώπινο λόγο παίρνει.
Στην ώρα του θανάτου
μόνος για σένα μαύρο φλάμπουρο
στον πύργο θα σηκώσει.

Από το φιλικό κατάστρωμα ναύτες
θωρούν την θάλασσα,
στους πενήντες ναύτες ο καπετάνιος
μιλάει:

«Ρε ναύτες, γενναίες ναύτες,
κοιτάξετε μακριά,
από τον φάρο μαύρη σημασία εκφωνεί,
ότι φύλακας του αποβίωσε.
Σε εκείνη θέση η θάλασσα είναι κακή
και τον φύλακα πρέπει να έχει,
ποιος αντί τον από σας, ναύτες,
θα πάει να στέκεται εκεί;»

Πενήντα ναύτες στεκόταν όπως
πενήντα δέντρα στον δάσο
και κανένας δεν κατεβείτε από τη γραμμή
και κανένας δεν κίνησε.

«Ρε ναύτες, γενναίες ναύτες,
ότι ανάμεσα σας είναι
σε ποιόν ο κόσμος ερειπώνετε
και χωρίς άστερων έμεινε;
έστω το καβούκι της μοναξιάς αυτός να παίρνει
στον στήθος του.
Ποιος έχασε το αστέρι στον κόσμο,
μόνος το αστέρι για άλλοι να είναι!»

Πενήντα ναύτες ακούει
μένει άγαλμα,
και κανένας δεν κίνησε στην γραμμή
και κανένας δεν κατεβείτε.

«Ρέ γενναίες ναύτες,
μήπως ανάμεσα σας είναι
αυτός, τον όποιον το έγκλημα όπως αρουραίος
ροκανίζει την συνείδηση;
Για αυτόν μια θέση είναι
στο φουρό να φύλαξη θαλασσινή πεδιάδα.
Ποιος στον κόσμο τη ζωή πήρες,
εσύ τη ζωή εδώ υπεράσπισε!»

Πενήντα άντρες το ακούει,

ακούει και Νικόλαος:
«Καπετάνιο, θέλω την θέση αυτή,
θέλω πιστά να υπηρετώ στην φρουρά!»

Επίλογος

Χωρίς τέλος είναι η αχανής θάλασσα,
πάει το κύμα πίσω το κύμα,
ο τάφος του κύματος πρώτου
είναι η πράσινη κούνια του δευτέρου.
Πάνο από την θάλασσα το φάρο - πιστός σκύλος
υπερασπίζει τον φαύλο κύκλο κυμάτων,
στον πύργο του είναι ο Νικόλαος
και με τον Νικόλαο ο Θεός.

●PŘEKLADY – ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

Oněřené soudní překlady (tzv. úřední překlady, překlady s razítkem) - Επικυρωμένες μεταφράσεις. Z češtiny do novořečtiny a naopak – από τα τσέχικα προς τα ελληνικά και αντίστροφα: PhDr. Konsantin Tsivos: E-mail KostasTsivos@seznam.cz. Zoi Jatagantzidu: evis@seznam.cz. Tel. 222 951 494, mobil: 608 653 450.

●SLOVÍČKA DO KAPSY

κεφτεδάκια σάλτσα δυοσμού τα *masové kuličky v omáče s mátou* ž mn.
μαλακό σιτάρι το *měkká/jemná pšenice* ž
πολυσυσκευασία η *vícenásobné balení* s
σκληρό σιτάρι το *tvrdá pšenice* ž (má vyšší obsah bílkovin)
φασόλια φουρνού γιγαντές με ντομάτα τα *velké bílé fazole pečené s omáčkou*
ψαροκροκέτες η πλ. *rybí prsty* m mn.

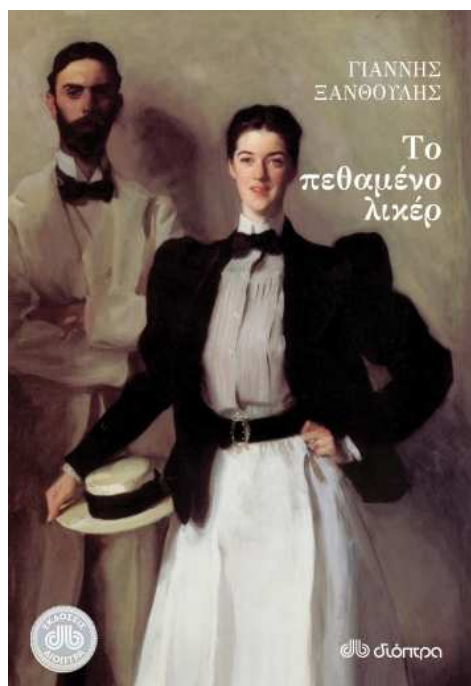
STÁTŇÍ SVÁTEK ŘECKA 28. ŘÍJNA – OXI

Řecká obec Ostrava: 84.výročí od odražení vpádu Italů do Řecká. DK Poklad Ostrava-Poruba. 26. 10. 2024.

Klub přátel Řecká, z.s.: Kladení květin u památníků Řeků v Krhanicích.

●Z KNIH JANNISE XANTULISE

Při brouzdání na internetu jsem na narazil na román řeckého spisovatele Jannise Xantulise „To πεθαμένο λικέρ“ (anglicky Dead Liguor), vydanou 2001 vydavatelstvím Kastaniotis a v roce 2014 vydavatelstvím Dioptra. Její děj se odehrává v Kypseli, městské čtvrti Atén, v 50. letech, krátce předtím, než se zvedla katalytická vlna „asanace“, která zničila domy střední třídy. Tam vyrůstají chlapecká dvojčata a jejich starší sestra Rallu v truchlivém a láskyplném prostředí se svou čerstvě ovdovělou matkou, milovanými tetami a duchy dobrého nezapomenutelného života. Za visacím zámkem, v suterénu domu jsou pozůstatky staré palírny – rodinné firmy – místo záhad a hry pro tři děti. Tam si totiž „zahrají“ tajnou svatbu, se závojem nevěsty, svícemi a přípitky, která, ač hra, bude definovat celý jejich život. Pokud jde o „mrtvý likér“, legenda říká, že má afrodisiakální vlastnosti kvůli dělnici, která se z milostných důvodů utopila v jednom ze sudů během rozkvětu podniku. Jannis Xantulis je také autorem divadelních her. Nepřekvapí, že pro stejnojmenné video „To πεθαμένο λικέρ“ z roku 1992 napsal scénář spolu Jorgosem Karpidisem a objevil se také mezi herci.

Ýróçí narození -výstava

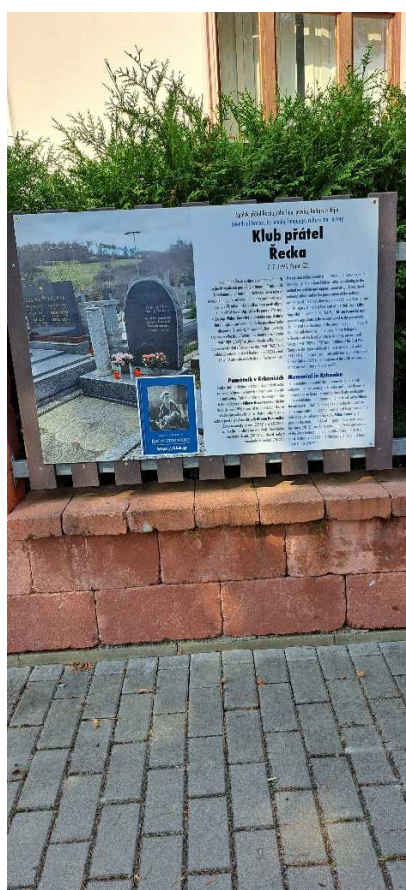
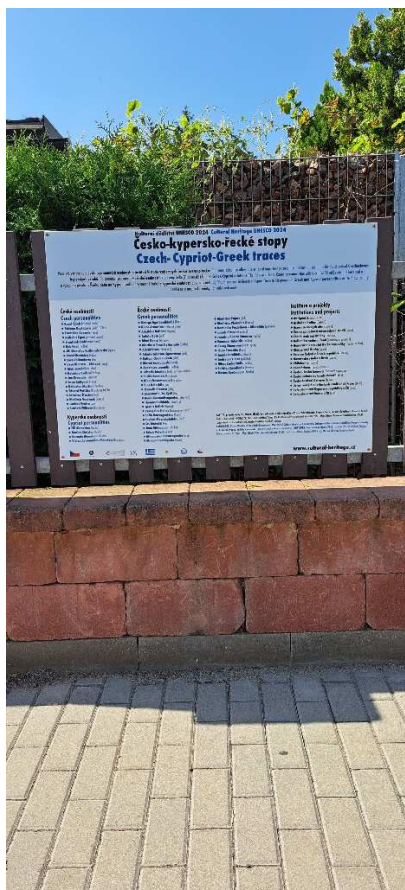
Růžena Dostálová (22. dubna 1924 Bratislava – 18. srpna 2014 Praha) byla česká filoložka, historička, literární historička, překladatelka a přední byzantoložka. Letos si připomínáme výročí 100 let od jejího narození. Panelovou výstavu k tomuto výročí „Růžena Dostálová 22. 4. 1924 – 18. 8. 2024“ iniciovala Česká společnost slavistických, balkanistických a byzantologických studií ve spolupráci s programem Novořecké filologie FF. Zájemci ji mohou navštívit do 25. 10. 2024 na Filozofické fakultě KU, Celetná 20, Praha 1, přízemí.

Prof. Růžena Dostálová při převzetí Řádu Fénixe 2011. Η καθηγήτρια Ρούζενα Ντοσλάλοβα στην παραλαβή του Τάγματος του Φοίνικος 2011.

VÝSTAVA

O Řeckém dnu v Pardubicích ve čtvrtek 5. září 2024 jsme si prohlédli panelovou výstavu „Česko-řecko-kyperské stopy“ kolem zahrady řeckého konzulátu, věnovanou českým, řeckým a kyperským osobnostem a institucím. Mezi osobnostmi je tajemnice Klubu přátel Řecka, z.s. Mgr. Antula Botu, průkopnice studia dějin řeckých emigrantů v Československu od její diplomní práce „Etnografické studium Řeků v ČSSR“ na Filozofické fakultě Karlovy univerzity v Praze, Katedře etnografie a folkloristiky z roku 1978 až po publikaci Děti občanské války z roku 2023. Mezi institucemi je Klub přátel Řecka, z.s., jehož předsedou je Mgr. Milan Konečný, autor tří česko-novořeckých slovníků. V konferenčním sále budovy č. 24 v areálu Pardubické nemocnice jsme vyslechli poutavou přednášku „Řecko v proměnách času“ PhDr. Konstantina Tsivose. Ph. D. z Ústavu řeckých a latinských studií KU Praze, ve které nastínil téma své habilitační práce. Přejeme mu ze srdce úspěch v její obhajobě.

Dny pracovního klidu v Řecku 2024 – Οι αργίες στην Ελλάδα το 2024
 Ημέρα του Όχι 28 Οκτωβρίου 2024
 Χριστούγεννα 25 Δεκεμβρίου 2024
 Σύναξη της Θεοτόκου 26 Δεκεμβρίου 2024

S použitím textů pořadatelů připravili Mgr. Milan Konečný a Mgr. Antula Botu. Historické studie Mgr. Milana Konečného jsou na <http://www.historieskla.cz>, aktuální články na facebooku Milan Konečný.